

SVEIN INGEBRETSEN

ARNSTEIN ARNEBERG - ARKITEKTEN SOM PREGET SANDEFJORD

Arnstein Rynning Arneberg (1882-1961) regnes som en av våre betydeligste arkitekter gjennom tidene. Han ble født i Halden, men vokste opp på Lysaker utenfor Oslo, på samme tid som den såkalte Lysakerkretsens innflytelse var på det sterkeste. Det å ha kulturpersonligheter som Erik Werenskiold og Gerhard Munthe i nabolaget har nok vært med på å forme Arnebergs kultursyn, noe som blant annet kom til uttrykk i hans nyskapende løsninger innenfor den nasjonalromantiske tradisjonen. Arneberg tok undervisning under H.M. Schirmer ved den Kongelige Tegneskole, Kunst- og Haandverksskolen i Oslo, og studerte i årene 1903-1907 ved Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm. Etter studiene var han en tid i kompaniskap med arkitekt Ole Sverre, og markerte seg allerede i 1907 i konkurransen om Kongevillaen på Voksenkollen, hvor hans 2. premie ble regnet som det mest nyskapende. Alene og sammen med arkitekt Magnus Poulsson satte Arneberg preg på en hel epoke i norsk arkitektur. Oslo Rådhus (1918 og videre), stasjonsbygninger i Gudbrandsdalen (1912), Villa Munkebakken (1916), Elsero (1922), Sjømannskirken i Rotterdam (1914), kronprinsboligen Skaugum (1929/1932) og Vikingskipsmuseet på Bygdøy (1914-1963) er eksempler fra Arnebergs meget omfattende produksjon i tiden før han gjorde sine første arbeider i Sandefjord. Etter krigen fortsatte han å gjøre bruk av samarbeidende arkitekter, inntil han i 1954 opprettet Arkitektfirmaet Arnstein Arneberg hvor han tok opp som partnere Olav Platou, Per Solemslie og interiørarkitekten Finn Nilsson. Arnebergs datter, Eva, utførte i egenskap av interiørarkitekt oppdrag for sin far, spesielt når det gjaldt tekstiler. Firmaet fortsatte å eksistere også en tid etter Arnebergs død i 1961. Tegningsarkivet etter Arnstein Arneberg ble gitt som gave til Arkitekturmuseet fra Arkitektfirmaet Arnstein Arneberg A/S i 1982 og 1988. Antall tegningsblad antas å være ca. 50.000.

Hvordan kan det ha seg at Arneberg har satt så sterke spor etter seg nettopp i Sandefjord? Svaret er ganske enkelt; hvalfangstens redere og da i første rekke Anders Jahre. Jahre var alltid ute etter det beste, og da han i 1930 skulle bygge sitt hjem på den nyinnkjøpte tomten i Midtåsen, tok han kontakt med Arnstein Arneberg. Denne arkitekten hadde jo nettopp tegnet hus for kronprinsen.